

po pálení, neřád po sněhu, tak svatouškové poznají se po trpělivosti.

*Michal Pellischotti, Trinitas dominialis to jest Trojice
nablžni anebo Křizani tvoje na každou malbě od svato-
dušních svátek až do adventu..., 1743.*

Dž svatý král David všechny živý, nebo i zem spolu se všemi jinými tvory k vychvalování a velebení Boha svého zůve, mezi nimi také jmenovitě ohně, krápkobítí, sníh, led, vítr, bouře k vzdávání chvály vzbuzuje v žalnu 148. Nemálo se tomu divím, že víchry neb bouřlivý větry také mezi jinými tvory k chvále Boží potahuje. Neboť jakým by způsobem mohly nepokojné bouře, které náramně mořem pomítají a tolik lodí drahně kupecká zboží spolu s lidmi nesoucích nebezpečně pohazují a k potopení s neynahradičednou škodou přivádějí, k Boží slávě sloužití, nepochopuji. Nicméně však on i bouře nepokojné i přivaly nadmru škodlivý k vychvalování Boha zůve. Rád bych vyznuměl, co pak tyto škodlivé příhody mohou tak vzlaště v Bohu vychvalovati. Krátce povím, jest vzlaštní prozřetelnost Boží, kteroužto oni nám před očí staví: nebo kdyby větrove povětřím nepohazovali, velikej by ovšem nakažení v něm nastalo, kdyby nikdy přivralove spolu s větry na zem nepřicházeli a stromy, jakož i jinými zrostlinami nepomítali, velká by neouroda nasledovala, a kdyby vodami mořskými nepohazovali, celé moře ustavickým stánim a odpocíváním k porušení by přišlo a všechno by nenesstředným smradem zapáchlo. Málem to vysvětlím. Zkušenosť nás učí, že mnohé jedovaté páry pod zemí se nacházejí, kteréžto do povětří svým časem nahoru vystupují a je svou jedovatostí nakazují, jichžto větrove rozhánějí, zanášejí a povětří čistí. Ano i také stromovím a bylinám, polybajíce jejich kořeny, plodnost a ourodnost přinášejí. Jestli lidská vejmyšlínka, že kdosi od Boha sobě někdy žádal, aby dle svého zálibení měl dešť i jas-

nost: obojí sice obdržel a hojná z takové proměny časiv žen nasledovala, ale však téměř všechny prázdny klasy přinesla. Divil se tomu nemálo ten, který tu milost obdržel; ale však s takovou Boží odpovědí se potkal, že jest za žádné větry neprosil, kteréž k ourodě byli potřebni. A protože větrove a přivralove zvláštní Boží prozřetelnost ukazují a vychvalují.

Malý svět jest člověk, tak netoliko od svatých Otcův, ale i také od starodávnych pohanských učitelův nazvaný, kteréhožto tělo jest jako zem mnoho jedovatosti škodné v sobě mající, vody jsou vášně a narůživosti, mysl pak jako povětří. Jakož tehdy v tomto velikém světě bez bouřlivých větrův zem ourodny nedává, vody stojatě porušením páchnou, v povětří jedovatě nakažení panuje, tak v malém světě, to jest v člověku, kde nejsou bouře protivensství, tělo nevydává užitek, vášně a narůživosti přicházejí k porušení a mysl jedem nepravosti naplněná a nakažená bývá. Což velmi dobře vyšetřiv Plutarchus, moudře dí, že mysl člověka v zahálce nemající žádneho protivensství, které by ji cvičilo, všechna zrývá a jako staré dřevo prachne a zeltává. Livius pak dí, že lid v zahálce tělesným rozpustlostem se odevzdává. A tak pšenice mění se v koukol, to jest lidé spravedliví nedostatkem protivensství hynou z cesty spravedlivé. Jakož zase naproti, jestliže jich bezbožní protivenstvím cvičí, čistí se mysl jejich a ke všeliké ctivosti se brousí a vzbuzuje.

*Jan Klekhar, Semeno slova Božeho aneb Křizani nablžni
k užitku a k naučení duchovnímu všem, kteříž čistí
budou, vzlašt pak tu pomocí zařinajících bazarabů...,
1701.*

Dte se o jednom pobožném právním příteli, že měl jistému boháči v jeho při sloužití, který nespravedlivou věc chtěl vymocit, ale advokát ten nepravý soud žádným způsobem nechtěl na se vzít. Co neucínil boháč? I položil on tomu právnímu příteli na stůl několik